

світу; висока частка компаній фінансового, промислового та енергетичного секторів (2009–2014 рр.); активне використання IPO як інструменту приватизації, зокрема, у Китаї та ряді Європейських країн (2005–2012 рр.).

У 2014 році в результаті угод IPO за участю професійних інвесторів була залучена найбільша сума коштів з 2001 року. Низька волатильність протягом 2014 року в поєднанні з високими темпами зростання доходів компаній і відсутністю альтернативних інвестиційних можливостей сприяли зростанню «апетиту» до ризику щодо акціонерних капіталів. Угоди на ринку IPO виявилися дуже успішними: їх середньорічна дохідність склала 17,1%, що на 12,3% перевищує біржові індекси. Отже, надзвичайно успішний рік для IPO став хорошим сигналом для українських компаній і підтверджує, що глобальні ринки знову відкрилися. В Україні сформувався значний відкладений попит на цей інструмент залучення капіталу. У випадку припинення діяльності незаконних збройних формувань на сході України ймовірно очікувати сплеску активності українських компаній. Традиційно популярними майданчиками будуть і надалі Варшавська і Лондонська фондові біржі. Не дивлячись на всі очікувані труднощі, 2016 рік повинен стати сприятливим для підготовки до публічного розміщення – вартість консультаційних послуг юридичних і аудиторських компаній істотно знизилась. Стане ймовірно дешевим проведення необхідної корпоративної реструктуризації. На думку аналітиків E&Y, у 2016 році компанії поряд із злиттям та поглинанням будуть планувати IPO, обираючи ринки, де можна отримати максимальну ціну.

Література:

1. Вдалих, але не рекордний рік для міжнародного ринку IPO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ey.com/RU/ru/Services/Strategic-Carowth>.

2. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

Юлія МЕЛЬНИК

Тернопільський національний економічний університет

SWAG: АЛЬТЕРНАТИВНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

“When things get bad, people want SWAG”

SWAG (silver, wine, art, gold) – альтернативні інвестиції у срібло, вино, твори мистецтва та золото. Термін SWAG запровадив у теорію інвестицій в 2011 р. Дж. Роузман, який зауважив їх однакові інвестиційні властивості та можливості збереження вартості [1; 2]. По-перше, їх відносно легко переміщувати, по-друге, вони не знецінюються з часом, по-третє, не супроводжуються грошовими потоками у вигляді прибутку, а тому не підлягають оподаткуванню податком на

прибуток. SWAG мають обмежений обсяг пропозиції, оскільки антикваріат, колекційні вина та ювелірні прикраси інвестиційної якості потребують тривалого часу для створення та визнання ринком. Вони не містять боргової складової, що передбачає захист інвестора. До того ж, активи SWAG не деноміновані в конкретній валюті, а тому не залежать від монетарної чи бюджетної політики конкретної країни, війн і катастроф. Не дивлячись на аббревіатуру, поняття SWAG є ширшим і, на думку окремих науковців, включає паладій, колекційні марки, ретро-автомобілі та інші «емоційні» активи [3].

Актуальність інвестування у SWAG-активи зростає в умовах нестабільності економіки та економічних криз. Це зумовлено низькою кореляцією між цінами на ці активи та традиційні фінансові інструменти. В умовах падіння фондових ринків, інфляції та недовіри до банківської системи саме SWAG забезпечують інвесторам надійне збереження капіталу, що було доведено на практиці під час останньої економічної кризи 2008–2009 рр. Усі ці активи перевищили за дохідністю фінансові інструменти протягом останніх 5, 7 і 10-ти років.

Інвестиційна характеристика окремих SWAG-активів наведена в табл.1.

Таблиця 1

Характеристика SWAG-активів

Актив	Середня дохідність	Характеристика
Срібло	Близько 14% річних	Часто використовується для диверсифікації портфеля із золотом. Є одночасно товаром та інвестиційним активом. Можна купувати двома способами: фізично як метал або як ETF (ETFS Physical Silver, LSE: PHAG). Зростання цін на срібло на понад 500% протягом останніх 10 років. Рекомендації фахівців: доцільно купувати зараз.
Вино	12-14% річних	Має дуже низьку кореляцію з традиційними інвестиційними активами. Властивості: обмеженість пропозиції вин інвестиційної якості, висока мобільність, низька волатильність. Недоліки: зростаюча кількість підробок на ринку, часті випадки шахрайства, висока вартість експертизи, значна залежність від умов зберігання. Наявність універсального індексу для моніторингу динаміки цін та прийняття інвестиційних рішень (the Live-ex Fine Wine Investables Index). Зростання цін на вино протягом останніх 10 років на 250%.
Твори мистецтва, антикваріат	До 40-50% річних	Зростання вартості залежить від кількості надзаможних людей у світі. Асиметрія інформації на арт-ринку, залежність від арт-дилерів, кураторів, експертів. Важлива роль провенансу в ціні активу. Низька ліквідність ринку, високі витрати на страхування. Відсутність єдиного загальноновизнаного індексу, який би відстежував дохідність та динаміку цін. Найвищі темпи зростання цін – у сегменті сучасного мистецтва. Довгий інвестиційний горизонт.
Золото	7-8% річних	Класичний інструмент захисту від інфляції. Обмежена пропозиція на ринку. Зростання вартості на понад 400% протягом останніх 10 р. Невисокі витрати на зберігання. Широке визнання серед інвесторів, в т.ч. інституційних. Висока волатильність у довгостроковому періоді.

Джерело: складено автором за [4; 5; 6].

Загалом до спільних переваг SWAG-інвестицій слід віднести наступне.

1. Вони дають змогу хеджувати ризики на фондових та валютних ринках. Страхові операції з даними активами можливі через популярність завдяки тривалій історії їх використання у ролі інвестицій та високій дохідності. Зокрема, золото та срібло не втрачають своєї цінності вже понад тисячу років.

2. Можливість диверсифікації інвестиційного портфеля без звернення до фондових ринків. SWAG – це окремі інвестиційні ринки, що функціонують за власними законами, не корелюючи з ринком акцій та облігацій. Перевагою цих матеріальних активів є те, що вони не можуть знецінитись внаслідок миттєвих цифрових махінацій.

3. Вартість SWAG-активів зростає з часом незалежно від дій інвестора. При цьому йому не обов'язково брати участь у торгах, здійснювати спекулятивні чи хеджеві операції. Такі активи не підлягають інфляції, як гроші, та не залежать від психології ринку, як цінні папери.

Водночас, SWAG-інвестиції не позбавлені певних недоліків. По-перше, необхідність захисту від крадіжки, що зумовлює високу вартість зберігання та страхування. По-друге, вразливість до фізичних факторів впливу зовнішнього середовища (псування вина, пошкодження картин, марок, автомобілів). По-третє, у фазі економічного зростання SWAG-активи не завжди зростають в ціні. Так, у 2013 році, після виходу з кризи кризи, поряд із 32%-м зростанням індексу S&P500 вартість золота впала на 30%, а срібла на 36% [6].

На думку фахівців, інвесторам із обсягом активів 5–10 млн. дол. доцільно вкладати в SWAG близько 20% свого капіталу. Це дозволить надійно диверсифікувати портфель у довгостроковій перспективі. При цьому основну увагу слід приділити експертизі стану збереженості (колекційних вин) та автентичності активів (творів мистецтва). Можливість повноцінної диверсифікації інвестиційних портфелів за рахунок SWAG-активів в Україні є обмеженою у зв'язку із недостатнім розвитком ринків цих альтернативних інвестицій на території країни, перш за все дорогих вин та антикваріату, а також слабким інституційним забезпеченням цих ринків.

Література:

1. Roseman J. SWAG: The Industry's Latest Acronym // Investment Week. – 23.09.2011.

2. Roseman J. SWAG: Alternative Investments for the Coming Decade, Grosvenor House Publishing, 2012.

3. Мельник Ю. Твори мистецтва та ринок емоційних інвестицій // Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації: збірник тез доповідей XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (Тернопіль, 26–27 березня 2015 р.). – Тернопіль: Астон, 2015. – С. 44–45.

4. The Wine and Spirit Trade Association, www.investinginwines.co.uk.

5. Evans R. Is it time for investors to bag some swag? // The Telegraph, 26.08.2012, <http://www.telegraph.co.uk/finance/personalfinance/investing/gold/9497714/Is-it-time-for-investors-to-bag-some-swag.html>.

6. Stewart V. How SWAG can help you build wealth and become a better investor // My Bank Tracker, 26.08.2014, <http://www.mybanktracker.com/news/pros-cons-alternative-investments-swag-silver-wine-art-gold>.